

RËNDËSIA E APLIKIMIT TË STRATEGJISË SË “PROJEKTIT KËRKIMOR” NË LËNDËN E HISTORISË NË ARSIMIN PARAUNIVERSITAR

ZHULJETA KADILLI, ROLAND GJINI

Departamenti i Historisë dhe Gjeografisë, Fakulteti i Shkencave Humane, Universiteti “A.Xhuvani” ,
Elbasan

Email: zhkadilli@yahoo.com

AKTET IV, 4: 603 - 609, 2011

PERMBLEDHJE

“Shpërthimi i informacionit” është tipar i zhvillimit të sotëm shoqëror. Në këtë zhvillim të vrullshëm e të shpejtë askush nuk mund të mësojë gjithshka që i duhet të dijë, për më tepër që ato nuk mund të arrihen gjatë orëve të mësimt. Në vënd të përvetësimit të njohurive sot kërkohet nga nxënësit të ndërtojnë e krijojnë vetë njohuri. Ky artikull synon të analizojë vëndin dhe rolin që duhet të luajë projekti kërkimor në histori për për ndërtimin dhe përvetësimin e njohurive. Ai gjithashtu nxjerr në pah përparësitë që ka rritjen e cilësisë në përvetësimin e njohurive. Për shkrimin e artikullit kemi shfrytëzuar një literaturë gjërë bashkëkohore. Në vazhdimësi kemi ndjekur procesin e projektit kërkimor të aplikuar në disa shkolla të qytetit të Elbasanit për qëllime studimore. Nga analiza e procesit rezultoi se kjo strategji ndikoi pozitivisht në përvetësimin dhe zgjerimin e njohurive të reja. Zbatimi u bë mjaft interesant dhe gjithpërfshirës. Nxënësit punuan në mënyrë aktive dhe të pavarur. Si përfundim rekomandojmë përdorimin e kësaj strategjie sidomos në njohjen e historisë së vëndlindjes. Nxënësit jo vetëm do të rrisin cilësinë e nxënies por njëkohësisht do të mësojnë metodologjinë e punës kërkimore shkencore.

Fjalë kyçe: metodologji, projekt, projekt kërkimor, strategji, vëndlindje

1. HYRJE

Qëllimi kryesor i arsimimit është të krijojë njerëz që janë të aftë të bëjnë gjëra të reja, jo thjesht të përsëritin ato që kanë bërë brezat e tjerë –njerëz që janë krijuar, shpikës dhe zbulues. Qëllimi i dytë i arsimimit është të formojë mendje që të mund të jenë kritike, që të mund të verifikojnë dhe jo të pranojnë do gjë që u jepet (Studio gjithshka, arsyes vëndin e parë. Tiranë, 1998). Dikur ishte e mjaftueshme që të nxënësit të konsiderohej si trashëgim nga e kaluara. Të nxënësit riprodhues, përvetësimi i një mase të dhënë njohurish kulturore, aftësitë e pranuar, pikpamjet, metodat dhe rregullat e përcaktuara ishin të mjaftueshme për t’u orientuar në situatat e njohura dhe të përsëritura. Të mësuarit riprodhues ishte i drejtuar nga një model i përcaktuar i shoqërisë.

Ai ishte një tip i të nxënësve që kishte për qëllim të ruante sistemin egzistues dhe të riprodhonte një mënyrë jetese jo të ndryshme. Zhvillonte aftësinë e zgjidhjes së problemeve për një gamë të përcaktuar dhe të njohur problemesh. Të mësuarit riprodhues u përgjigjej nevojave të mbijetesës së individëve dhe dhe shoqërive të të kaluarës. Edhe sot ai vazhdon të jetë i nevojshëm, por ama nuk është i mjaftueshëm. Ajo që nevojitet për mbijetesën në të ardhmen është të mësuarit novator.

Në qoftë se fëmijëve tanë do t’u duhet të përballojnë turbullirat e ndryshimeve si në planin vetjak, ashtu edhe në atë shoqëror, ata kanë nevojë të mësojnë jo vetëm se si të përshtaten në të ardhmen, por edhe si t’i japin formë asaj. Në qoftë se një nga sfidat e arsimimit është përgatitja e fëmijëve për një botë me ndryshim të

shpejtë, atëherë del e qartë nevoja që ata të mësohen të mendojnë në mënyrë krijuese (Studio 1998,f 51). Që nxënësit të mësojnë në mënyrë krijuese duhet që pa tjetër të përfshihen në punë të pavarur.Format e organizimit të punës së pavarur janë të shumta, që nga ato brënda klasës në orën e mësimit, jashtë saj e deri puna e bazuar me projekte (Kuri,Gjini 2008). Mësimdhënia e bazuar në projekte përfaqson një afrim të gjithanshëm drejt një të mësuarit aktiv e bashkëpunues, i cili karakterizohet nga përfshirja e vazhdueshme e nxënësve në kërkimin mësimor (Gjokutaj, Shahini, 2005). Punimet kërkimore janë ajo pjesë e formimit arsimor që zhvillon shprehi dhe aftësi të ndryshme, që nga mbledhja dhe përdorimi i informacionit, deri tek metoda të veanta që mund të përdoren në jetë.Punimet kërkimore janë ushtrime të cilat ndryshe nga ç'mendohet, nuk synojnë t'ua vështirësojnë punën nxënësve, përkundrazi kur ai bëhet me kujdes ka një vlerë shumëdimensionale (Boce,2004).

2. Kuptimi mbi mësimdhënien e bazuar në projekte

Puna me projekte ka si qëllim kompletimin e një detyre.Ajo përfshin në vetvete shumë burime: kohën, njerzit dhe materialet, në të njëjtën kohë praktikon një gamë aftësish e një system gjuhësh.Shëmbuj në këtë drejtim ka shumë: një grup adoleshentësh përfshihen në punën me projekte për prodhimin dhe shpërndarjen e posterave për mjedisin.2-Një grup nxënësish të shkollës Dh.Todri përfshihen në punën me projekte për pastrimin e zonës turistie të Byshekut me qëllim për ta bërë atë sa më tërheqëse për vizitorët.Ky park është mjaft tërheqës dhe ka vlera të pa kthyeshme për natyrën dhe qytetin tonë.

Përgatitja e qytetarëve të shoqërisë demokratike, të cilët mendojnë në mënyrë kritike, të aftë për të zgjidhur probleme, që nga ato në mjedisin më të ngushtë, në atë në nivel local, kombëtar e deri global, janë në vëmendje të procesit të sotëm të edukimit. Suksesi në edukim pa dyshim kërkon një proces mësimor aktiv, të rinovuar në formë dhe përmbajtje, gjë që gjen shprehjen konkrete

në përdorimin e metodave, strategjive e teknikave mësimore bashkëkohore ndërvepruese dhe gjithëpërfshirëse (Gjokutaj, 2005). Ky process mësimor njëherazi është në koherencë me prirjen e sotme në vëndet e zhvilluara, thelbi i së cilës është: ta shndrojmë klasën auditorin në një mjedis të gjallë, ku, në vend të dhënies së informacionit, kultivohen shprehitë për gjetjen, kërkimin e pavarur të tij, diskutohen çështje në këndvështrime të ndryshme, analizohen ato, identifikohen problemet dhe punohet bashkërisht për zgjidhjen e tyre (Musaj, 2003). Një nga metodat në funksion të këtij qëllimi është pikërisht të mësuarit nëpërmjet projektit kërkimor. Mësimdhënia e bazuar në projektin kërkimor është një model i veprimitarisë mësimore, i cili zhvendoset nga praktikata e mësimdhënies së izoluar brënda klasës e të përqëndruara te mësuesi, në veprimitari të nxënë me në qendër nxënësin.

Këto veprimitari janë afatgjata, ndërdisiplinore dhe të integruara me problemet e rëndësishme të komunitetit dhe praktikata e botës reale. Mësimdhënia e bazuar në projekte kërkimore përfaqëson një afrim të gjithanshëm drejt një të mësuarit aktiv e bashkëpunues, i cili karakterizohet nga përfshirja e vazhdueshme e nxënësve në kërkimin mësimor (Gjokutaj, 2005). Në kontekstin e kësaj mësimdhënieje, nxënësit bashkëpunojnë për t'i dhënë kuptimin dhe përgjigjen e duhur asaj që po ndodh në kërkimin e tyre.

Puna me projekte nënkupton nga ana tjetër pikërisht faktin që temën dhe platformën e paraqet vetë nxënësi si dhe materialin përfundimtar.Në këtë rast padyshim që prania dhe asistenca e mësuesit është e pa diskutueshme, në ndryshim nga essetë apo punët e thjeshta kërkimore. Angazhimi i nxënësve në punët me projekte i lehtëson disi nga ngarkesa që disa mësues shpesh ua japin nxënësve, pa marrë parasysh ngarkesën, moshën, interesat e tyre etj.Në kohën e sotme mësuesit priren gjithnjë e më shumë që në histori në fund të çdo kapitulli të kërkojnë esse apo punë të tjera me shkrim.Natyrisht si pedagogë të metodikës mendojmë që janë ngarkesë dhe jo forma e

vetme për të realizuar programin cilësisht. Esheja apo punët me shkrim kanë dhe ato kufizimet e tyre. Për këtë arsye për të rritur cilësinë e të mësuarit dhe pjesmarrjes së nxënësve në punën kërkimore mendojmë që puna me projekte ka më avantazhe në disa drejtime.

3. Avantazhet e mësimdhënies të bazuar në projekte

Sot në shkollën tonë gjithnjë e më shumë mësuesit kanë tendencën për t'i ngarkuar nxënësit me detyra jashtë klase në lëndën e historinë, ju kërkojnë edhe, detyra kërkimore, mbledhje materiale të ndryshme nga interneti apo burime të tjera. Absolutisht nuk jemi kundër por kur rritet volumi i tyre natyrisht që krijon mbingarkesë për nxënësin duke pasur parasysh të gjitha lëndët. Në këtë kontekst do të mendojta që t'i jepej prioritet të mësuarit me projekte, sidomos në njohjen e historisë të vëndlindjes, trashëgimisë kulturore, resurseve turistike, apo temave të rëndësishme nga historia në të cilat orët e programuara nuk mjaftojnë. Kurrikula e re e përmban punën me projekte madje ze 30% të vlerësimit të përgjithshëm të nxënësit. Të mësuarit në këtë mënyrë ka disa avantazhe të cilat janë:

- 1- Ve në qendër nxënësin
- 2- Jep mundësinë për të nxënë të ndërdisiplinor
- 3- Ndhmon një të nxënë të dobishëm nëpërmjet lidhjes së njohurive me jetën jashtë klase e jashtëshkollore, duke iu drejtuar problemeve reale dhe më të rëndësishme
- 4- Jep mundësi reale dhe të pazëvendësueshme në ndërtimin e mardhënieve të shëndosha e korrekte të mësuesve me nxënësit
- 5- Krijon lidhje bashkëpunimi midis mësuesve të profileve të ndryshme
- 6- Krijon lidhje të shëndosha midis shkollës dhe komunitetit
- 7- I angazhon nxënësit në punë të pavarur
- 8- I angazhon dhe i mëson nxënësit në punën kërkimore duke i përgatitur për në universitet dhe më tej
- 9- I përgatit për të shkruarin akademik
- 10- I aftëson për të kërkuar në literaturë dhe jo vetëm gjëra të gatëshme nga interneti

- 11- Aftësohen për të bëtë përzgjedhjen e materialit sipas tematikës
- 12- Ju zgjeron njohuritë e kulturën gjatë kërkimit
- 13- Përmirëson fjalorin e komunikimit të lëndës.
- 14- Puna me projekte siguron shumë mundësi për të krijuar një larmi dëshirash dhe etje për dije e punë
- 15- Nxënësit kanë pavarësi në planifikimin dhe realizimin e punës
- 16- Mësuesi sillet si shofer i cili drejton tek nxënësit etjen për dije e punë

Gjatë zbatimit të kësaj metode nxënësit kërkojnë zgjidhje të problemeve jo të nivelit të zakonshëm:

- 1- duke pyetur dhe riformuluar çështjet për hulumtim
- 2- duke debatuar rreth ideve të ndryshme
- 3- duke bërë parashikime
- 4- duke përvijuar plane
- 5- duke grumbulluar dhe analizuar të dhëna
- 6- duke skicuar përfundime
- 7- duke ua komunikuar idetë dhe gjetjet e tyre pjestarëve të tjerë
- 8- duke shtruar çështje të tjera për hulumtim
- 9- duke krijuar një prodhim të ri të vetin (Gjokutaj 2005)

Dy janë kriteret për fillimin e punës me projekte: **drejtimi dhe mbështetja.**

Të mësuarit me projekte, si rregull ka dy përbërës kryesorë

Një çështje një qëllim ose një problem për ndjekje dhe zgjidhje

Një prodhim të fundmë ose një shumicë paraqitjesh në formën e një serie zgjidhjesh e komunikimesh vetjake (Gjokutaj, 2005).

4. Ecuria metodike e mësimdhënies të bazuar në projekte

Gjatë studimit të kurrikulës dhe në mënyrë të veçantë kur mësuesi përgatit planin vjetor është mirë që të parashikojë dhe realizimin e një pune me project për tematikën që do t'i duket atij më me interes për lëndën dhe grupin. Gjatë vitit shkollor, semestrin e parë ose të dytin mësuesi paraqet idenë e tij në klasë, se ka ndërmend tu

japë nxënësve të zhvillojnë një punë të pavarur për një periudhë të gjatë kohe.

Plani i punës me projekte

a- Informimi mbi projektin

Qëllimi i projektit

Zona ku shtrihet projekti

Bashkëpunuesit (zgjidhen ata që aplikojnë, në rastin konkret nxënësit sipas dëshirës)

Tipi kryesor i aktivitetit të projektit

b- Objektivat

Numri i objektiveve

Emërtimi i objektiveve

Përcaktimi i shkronjës për çdo objektiv

Përshkrimi i aktivitetit për çdo objektiv

Koha e përcaktuar

Stafi i aplikantëve

Masat për realizimin e objektiveve

Faza e parë: Parapërgatitja për projektin

Paraqitet projekti që do të ndërmerret

Caktohet koha gjatë të cilës do të realizohet

Hartohen objektivat në të gjitha nivelet

Ndahen grupet dhe detyrat për secilin grup

Përcaktohen mënyrat, mjetet që do të përdoren

Përcaktohen rezultatet e fazës së parë.

Faza e dytë: Puna rreth projektit

Grupet punojnë në mënyrë të pavarur

Grumbullohen materialet nga literatura

Organizohen intervistat me persona të moshave e profesioneve të ndryshme

Sistemohen materialet

Faza e tretë: Shkrimi i materialit

Paraqiten pjesë pjesë materialet

Përgatitet drafti

Diskutohet

Shkruhet materiali përfundimtar

Faza e katërt: Vlerësimi

Bëhet botimi

Vlerësohet puna e secilit grup në vazhdimësi e përfundim

c- Zbatime të mësimdhënies së bazuar në projekte (shëmbuj)

Në lëndën e historisë mendoj se me interes do të jenë tema që lidhen me historinë e vendlindjes, trashëgimisë kulturore të saj, guidat turistike për qytetin, potencialet turistike, etj.

Projekti: *Traditat historike të qytetit të Elbasanit si potencial i rëndësishëm për zhvillimin e turizmit kulturor.*

Procesi i modelimit

1- Duke kërkuar

2- Duke zgjidhur

3- Duke krijuar

4- Duke shkëmbyer informacion

d- Interpretime rreth temës së projektit

Qyteti i Elbasanit ka një histori të gjatë të krijimit të tij, kalaja e ndërtuar në vitin 1466 është ngritur mbi themelet e një kështjelle më të hershme. Themelimi i qytetit daton në shek III-IV të erës sonë por zbulimet arkeologjike në rrethinat e tij tregojnë për një kulturë të hershme ilire. Që nga kjo periudhë e në vazhdim si një qendër e banuar ky qytet ka bërë histori e cila ka gjurmët e saj. Zhvillimi i tij ka pasur vazhdimësi, qendrueshmëri ndër shekuj dhe ka mbijetuar për shkak të pozicionit të favorshëm gjeografik. I ndodhur në kryqëzimin të rrugëve të rëndësishme në drejtimet Perëndim – Lindje dhe Jug- Veri, i shtrirë në arterien kryesore ballkanike të njohur me emrin “Via Egnatia” pa dyshim që do të bëhej një nga qendrat urbane më të rëndësishme ekonomike dhe sociale.

Elbasani e arriti kulmin e zhvillimit nga shek XVII e deri në gjysmën e dytë të shek. XIX. Në këtë kohë qyteti ishte shndërruar në një qendër të rëndësishme zejtare. Shumëllojshmëria e prodhimeve është dëshmi e pranisë së një tregu të sigurtë. Brenda qytetit e më gjerë. Prodhime të veçanta të zejtarisë si ai i armëve të zbukuruara apo prodhimeve të argjendarisë kanë qenë të preferuara jo vetëm në Perëndim por deri në Indi e Lindje. Kjo histori dhe gjurmët që janë lënë duhet të evidentohen dhe të rijetëzohen me qëllim që të kthehen në mundësi për të tërhequr sa më shumë vizitorë në qytet. Pra është e nevojshme që ky zhvillim historic të njihet, të evidentohet dhe të kthehet në vlerë për qytetin, pasi kështu dhe e ardhmja është më e mirë.

e- Detyra dhe kërkesa për nxënësit

1- Përpikuni të gjeni materialet që tregojnë për historinë e qytetit tuaj. Këto materialet mund të

jenë nëpër botime të ndryshme, në muzeum, dokumente të vjetra të ruajtura nga paraardhësit tuaj, foto të periudhave të ndryshme.

2- Pyesni të moshuarit për gjëra që mund të mbajnë mend apo kanë lexuar për periudhat e hershme, në lidhje me zhvillimin ekonomik, me zhvillimin urban të qytetit, zakonet, traditat etj.

3-Bëni foto të qytetit tuaj me qëllim që t'i krahasoni me ato të kohëve të kaluara

4-Evidentoni qëndrat historike të qytetit

Motivimi

1-Të njohim vëndlindjen, historine e saj padyshim që është një detyrë e rëndësishme për të gjithë. Përveç fjalëve motivuese në funksion të temës së projektit, jepet një film me pamje nga qyteti në pjesët më të rëndësishme të tij. Këto filmime në pjesën më të madhe të tyre duhet të jenë me pamje nga e kaluara, sigurisht edhe me të sotmet me qëllim që të mund të bëhet krahasimi.

2-Është mirë që vëndin kryesor në këto diapozitivë ta zenë qëndrat historike.

3- Pas çdo pamje të bëhet nga një koment i shkurtër nga nxënësit apo mësuesi kur nuk kanë informacion nxënësit për to.

4-Çfarë vlere historike dhe kulturore kanë këto objekte

5-Rëndësia e rivitalizimit të objekteve historike

6-Historia dhe kultura si mundësi tërheqje për turistët vëndas e të huaj.

f-Ecuria e procesit

Kujdes, Projekti do të planifikohet dhe zhvillohet mbi bazën e njohurive që janë marrë gjatë semestrit. Në se duhet të riformulohet një problem, duhet të sigurohemi që ai i plotëson kriteret e pranuar për një nivel të lartë të mësimdhënies konjitive, që do të thotë, riformulimi duhet të jetë në mënyrë të mjaftueshme i përpiktë.

Nxënësit ndahen në grupe, jepen detyrat dhe problemet për çdo grup. Gjatë muajit të parë nxënësit hulumtojnë për gjetjen e materialeve dokumenteve të ndryshme, në përputhje me problematikën që trajtojnë. Në fund të muajit të parë mblidhen si grup dhe raportojnë për gjetjet, i studiojnë ato ngrënë pikpyetje për dukuri të

ndryshme, diskutojnë me njëri tjetrin. Gjatë këtij momenti këmbëjnë mendime dhe materialet me njëri tjetrin.

Drejtimi i projektit, mësuesit e lëndës, një përfaqësues i komunitetit, një përfaqësues nga nxënësit e klasës. (Trëndafil, karaguni, 2008, f210)

Momenti i dytë ka të bëjë me plotësimin e disa pyetësorëve për probleme të cilat nuk i gjejnë të shkruara. Këta pyetësorë zakonisht bëhen në mosha të mëdha që kanë jetuar herët dhe e njohin të kaluarën e qytetit të tyre në shumë aspekte. Brënda grupit përpunohen të dhënat, bëhet interpretimi i tyre e nxirren konkluzionet. Gjatë kësaj faze ndahen edhe materialet midis pjestarëve të grupit sipas çështjeve me qëllim që të fillojnë të shkruajnë .

Momenti i tretë. Nxënësit pasi kanë bërë përzgjedhjen e materialeve në grup dhe atë që kanë gjetur vetë nisur edhe nga sugjerimet e shokëve e mësueses, fillojnë të shkruajnë, secili për vete. Pasi kanë bërë draftin e parë bashkohen me grupet e tjera diskutojnë për probleme të pa qarta, i korigjojnë për ta paraqitur përfundimisht në grup.

Momenti i katërt

Organizohet një orë mësimi apo mbasdite pune në të cilën paraqitet puna e bërë me projektin për gjatë semestrit. Në këtë paraqitje ftohen nxënës e mësues të tjerë. Paraqitja bëhet e shoqëruar me fletpalosje, diapozitivë, referime të nxënësve.

Vlerësimi

Në fund të këtij seminari po qe se e quajmë të tillë do të bëjmë dhe vlerësimin . Para këtij procesi përcaktojmë treguesit që duhen arritur dhe mënyrat e vlerësimit të punës së nxënësve. Kriteri bazë është punimi më i mirë i cili dallon për vlerë dokumentare, bibliografi të pasur, të dhëna nga burime dytësore, filmime, interpretime dhe ajo që do ta rriste më shumë vlerën e punimit do të ishte aktualizimi dhe vlerësimi për kohën. Nxënësit duhej me argumente të justifikonin punën e breë për disa muaj. Këto ishin kriteri bazë, por padyshim një rëndësi të madhe do i kushtoja edhe aktivizimit

masiv të nxënësve, diskutimeve në grup të secilit prej tyre, paraqitjes së jashtme të punimit.

5. Rezultatet e aplikimit të një projekti në arsimin para universitar

Na ka ndodhur shpesh që kolege të më kërkojnë tu bëj esse apo ndinjë temë për femijët e tyre në histori. Shpesh ua kemi bërë por nuk kanë qenë të pakta rastet kur i kemi refuzuar, pasi kanë dashur angazhim jo vetëm fizik por edhe intelektual. Shoh që mësuesit e kanë bërë modë këtë punë, pra u kërkojnë shpesh punë me shkrim. Natyrisht që personalisht e vlerësojmë por kur kalon masën kthehet në mbingarkesë dhe nuk ka asnjë vlerë pasi nxënësit ose kopjojnë ose ua bëjnë të tjerët. Për të shmangur këto fenomene kemi mendimin që do të ishte e mirë që disa punë me shkrim të zëvendësoheshin me një project. Këtë gjë ua sugjeruam madje e aplikua së bashku me mësuesen, në shkollën Dh.Todri, klasa e 10 b. Temën e planifikuar të njohim vendlindjen, mësuesja propozoi që ta organizonim së bashku në formën e një projekti, brënda simestrit të dytë.

U ndoq procedura metodike si më lart, me të gjithë treguesit e saj. Në fund rezultoi se nxënësit aplikuan të gjithë për të marrë pjesë në grupet e punës. Puna e bërë qe mjaft cilësore. Nuk qe mbingarkesë për nxënësit, koha në dispozicion qe e bollshme për të realizuar punimin. Puna kishte një shtrirje më të gjërë në problematikë, ishte mjaft e larmishme. Gjatë kësaj veprimtarie konstatova se nxënësi punon në grup, zhvillon mjaft aftësi, aftësohet në kërkimin shkencor, debaton, këmben ide, interpreton, shkruan, etj. Për këtë arsye kam mendimin që edhe puna me projekte të fillojë të aplikohet, sidomos në shkollën e mesme.

Më poshtë po japim disa nga rezultatet e punëve të përfunduara në project. Pjesmarrja ishte 100% nga këta 70% u vlerësuan shumë mirë, 20% u vlerësuan mire dhe vetëm 10% u vlerësuan mjaftueshëm. Klasa kishte 35 nxënës. Punët më të mira ishin në grupet me lider, Sara Dervishi, Flavio Poroçani dhe Ardit Banja. Në punët e tyre kishin realizuar objektivat, kishin evidentuar të

gjitha vlerat historike të qytetit të Elbasanit. Dalloheshin jo vetëm për kërkimin por dhe interpretimin e fakteve. Paraqitja grafike ishte mjaft e suksesëshme. Komunikimi i vlerave për auditorin u bë në të gjithë dimensionin e mundshëm. Ata kishin arritur në përfundimin që ky potencial historik dhe kulturor në qytetin e tyre mund të shërbejë për zhvillimin e turizmit kulturor dhe historik.

6. Konkluzione dhe rekomandime

Detyra kryesore e mësuesit është të ndërtojë veprimtari mësimore, të cilat të përmbushin arritjen e rezultateve të të nxënësit që parashikohet në objektiva. Një mësues i mirë bën planifikimin e të gjitha aktiviteteve dhe veprimtarive që do të zhvillojë gjatë gjithë vitit. Në këtë planifikim mendoj se duhet të zerë vënd edhe planifikimi i një projekti në histori sidomos tani që orët për vendlindjen janë të integruara në cilindo program studimi. Ky project mund të jetë dhe për një periudhë të gjatë 1- ose 2- vjeçare. Ai duhet të kontrollohet e ndiqet me hapa dhe në secilin të bëhet vlerësimi. Angazhimi i nxënësve në punët me projekte është një veprimtari mjaft e dobishme për disa arsye: a) rrit angazhimin e nxënësve në punën kërkimore; b) aftësohen për punë të pavarur; c) nxit bashkëpunimin në grup; d) veprimtaria shtrihet në një kohë të gjatë; e) nxënësit shkëmbejnë informacion; f) nxënësit aftësohen për të shkruar.

Shumë antropologë kanë nënvizuar rëndësinë e të shkruarit për zhvillimin e arsyes logjike. Shkrimi përveçse është imazh i të folurit, ka lejuar ndërtimin e inventarit grafik dhe leksikut që kanë formësuar saktësinë terminologjike dhe mendimin logjik (J.P.Meunier, D,Peraya, 2009, f. 208). Mësojini nxënësit të punojnë me projekte se kështu do të dinë të projektojnë të ardhmen e tyre dhe te vëndit të tyre.

BIBLIOGRAFI

- B.Musaj, Metodologji e Mësimdhënies, Tiranë 2003
 Q.T.K.A, Mësimdhënia me në qendër nxënësin, Tiranë, 2005

V.Kuri, R.Gjini, Bazat teorike dhe praktikat e të mësuarit të historisë, shblu, Tiranë, 2008
AEDP, Studio gjithshka arsyet vendin e parë, Tiranë, 1998
CDE, Si të shkruajmë një punim kërkimor, Tiranë, 2004
G.Trëndafili, M.Karaguni, Didaktika e gjeografisë, Ideart, 2008
J-P. Meunier, D.Peraya, Hyrje në teorinë e Komunikimit, Q.S.SH.E, Tiranë, 2009

Unicef, Objektivat minimale të domosdoshme për nxënësin, Pegj, Tiranë, 2007
J. Zwiers, Zhvillimii i shprehive të të menduarit në klasat 6-12, CDE, Tiranë, 2005
Temple, Crawford, Saul, Mathews and Makinster, Strategji te mesimdhënie dhe të nxëniet per klasat mendimtare, CDE, Tiranë, 2006
B. Musai, Mësimdhënia dhe të nxëniet ndërveprues, CDE, Tiranë, 2005.